

Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας – Δεκέμβριος 2021

- Η ισχυρή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα το 2021, σε συνδυασμό με τη διευκολυντική νομισματική και δημοσιονομική πολιτική στο πλαίσιο της ανάσχεσης των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, συνέβαλαν στην ενίσχυση των συνθηκών ρευστότητας.
- Συνεχίστηκαν επιτυχώς οι προσπάθειες από τις τράπεζες για την εξυγίανση του δανειακού τους χαρτοφυλακίου. Τέθηκαν με αυτό το τρόπο οι βάσεις για να ανακτήσουν το διαμεσολαβητικό τους ρόλο στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας για την επίτευξη διατηρήσιμων ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης.
- Οι σημαντικές προκλήσεις που παραμένουν είναι η αντιμετώπιση του αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων που συνεχίζουν να έχουν οι τράπεζες στους ισολογισμούς τους εν μέσω και του τέταρτου κύματος της πανδημίας, η χαμηλή ποιότητα των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων, δεδομένης της υψηλής συμμετοχής των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και η περιορισμένη οργανική κερδοφορία.
- Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, το χρηματοπιστωτικό σύστημα καλείται να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής που προκύπτουν τόσο από τις ζημίες από τους φυσικούς κινδύνους όσο και από το κόστος μετάβασης σε μία οικονομία με σημαντικά χαμηλότερες εκπομπές ρύπων.

Αναρτήθηκε σήμερα στον ιστοχώρο της Τράπεζας της Ελλάδος η Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η οποία δημοσιεύεται δύο φορές το χρόνο από τη Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Η Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας αξιολογεί τις εξελίξεις, εντοπίζει τους κύριους παράγοντες των συστημικών κινδύνων του ελληνικού τραπεζικού τομέα και των λοιπών κλάδων του χρηματοπιστωτικού συστήματος και αναλύει τη λειτουργία των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών (συστήματα πληρωμών, κάρτες πληρωμών, κεντρικά αποθετήρια τίτλων και κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι).

Η παρούσα Έκθεση επικεντρώνεται στις εξελίξεις που έλαβαν χώρα στον τραπεζικό τομέα κατά τη διάρκεια του α΄ εξαμήνου του 2021. Ειδικά σε ό,τι αφορά τους κινδύνους ρευστότητας και αγοράς, καλύπτεται η περίοδος έως το Σεπτέμβριο και το Νοέμβριο, αντίστοιχα, του 2021. Παρουσιάζονται επίσης θέματα ειδικού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με τη κλιματική αλλαγή και τη σχέση αλληλεπίδρασης με τον τραπεζικό τομέα, με το πλαίσιο διαχείρισης κρίσεων των τραπεζών, το προστατευμένο κανονιστικό περιβάλλον (regulatory sandbox) της Τράπεζας της Ελλάδος και, τέλος, με την επίδραση της λειτουργίας των τεχνολογικών κολοσσών στη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τις ρυθμιστικές προκλήσεις.

Το 2021, η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα ανέκαμψε με ταχείς ρυθμούς, ενώ οι προβλέψεις για την οικονομική ανάπτυξη παραμένουν εξαιρετικά ευόμιες τόσο για το 2021 όσο και για το 2022. Σημαντική συμβολή στη μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη θα έχουν τόσο το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 όσο και το ευρωπαϊκό μέσο ανάκαμψης Next Generation EU (NGEU), τα οποία αναμένεται να χρηματοδοτήσουν την υλοποίηση σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων. Στο πλαίσιο αυτό, ο τραπεζικός τομέας καλείται να προσαρμοστεί άμεσα αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις που τον περιβάλλουν, προκειμένου να επιτελέσει τη διαμεσολαβητική του λειτουργία στην ομαλή και απρόσκοπτη χρηματοδότηση της οικονομίας.

Το υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), μαζί με το νέο κύμα αθετήσεων που δύναται να προκύψει μετά την οριστική απόσυρση των μέτρων στήριξης των δανειοληπτών από την πανδημία, παραμένει η μεγαλύτερη πρόκληση για τον τραπεζικό τομέα. Οι μέχρι τώρα ενέργειες που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ έχουν αναμφισβήτητα συμβάλει σε σημαντική αποκλιμάκωση του αποθέματος ΜΕΔ. Εντούτοις, ο λόγος των ΜΕΔ προς το σύνολο των δανείων παραμένει υψηλός (Ιούνιος 2021: 20,3%). Επιπρόσθετα, η ποιότητα των εποπτικών κεφαλαίων και η διαρθρωτικά χαμηλή κερδοφορία, καθώς και οι επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή, αποτελούν μεσοπρόθεσμους κινδύνους.

Οι συνθήκες ρευστότητας του τραπεζικού τομέα συνέχισαν να βελτιώνονται το 2021. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα έχουν αυξηθεί από το Μάρτιο του 2020 (μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2021) κατά 28,6 δισεκ. ευρώ, γεγονός που αντανάκλαται στη σημαντική αύξηση της αποταμίευσης του ιδιωτικού τομέα σε περίπου 16% του ΑΕΠ, από 6% το 2019. Ωστόσο, η χαμηλή οργανική κερδοφορία και η ανάγκη σχηματισμού αυξημένων προβλέψεων για τον πιστωτικό κίνδυνο επηρέασαν την κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζικών ομίλων, με αποτέλεσμα ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 ratio) σε ενοποιημένη βάση να μειωθεί σε 12,5% τον Ιούνιο του 2021,

από 15% τον Δεκέμβριο του 2020, και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital Ratio) σε 15% από 16,6%.

Η συνέχιση της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας προϋποθέτει την ενίσχυση της χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας και την ενεργό συμμετοχή του τραπεζικού τομέα. Ως εκ τούτου, η χορήγηση πιστώσεων με επιμερισμό κινδύνου μέσω χαμηλότοκων δανείων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility - RRF) και παροχής εγγυήσεων από το Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας θα συμβάλλει σημαντικά στην επιτάχυνση της τραπεζικής χρηματοδότησης προς την πραγματική οικονομία και στην υλοποίηση των απαραίτητων επενδύσεων, έτσι ώστε η ελληνική οικονομία να μπει σε μια τροχιά υψηλής και βιώσιμης ανάπτυξης. Οι τράπεζες, ωστόσο, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να αξιολογούν τη σχέση απόδοσης-κινδύνου και τη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών σχεδίων που χρηματοδοτούν στο πλαίσιο της συνετής διαχείρισης των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται και αναλαμβάνουν. Συνολικά, η χρηματοδότηση θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό και από την ύπαρξη αξιόλογων επενδυτικών σχεδίων με βιώσιμα χαρακτηριστικά.

Σχετικός σύνδεσμος:

[Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Δεκέμβριος 2021](#)